

[Tesdaorf.]

opfattelsesevne, der rådede hos dem, som skulle udføre ordren, at man ikke forstod, at „højeste alarmberedskab“ virkelig var alvor, selvom der eksisterede en anden udtryksform. Det kan næsten friste en til at tro, at man ikke ville forstå.

Endelig er der — jeg skal så ikke nævne mere fra denne betænkning, som efter vor mening er udførlig — efter at angrebet er sat ind, den ordre fra viceadmiral Rechnitzer, som forsvarsministeren ikke modsatte sig, at danske søstridskræfter ikke måtte skyde før efter nærmere ordre, hvilket selvfølgelig betyder, at de simpelthen ikke kan komme til blot at true eller blot vise, at de overhovedet eksisterer, eller afvise noget som helst angreb.

Det ærede medlem hr. Poul Møllers og mit resultat bliver altså, at vi ikke er overbevist om, at forsømmelser fra regeringens og forsvarsministerens side ikke kunne danne grundlag for en rigsretsanklage, men vi erkender, at den lange tid, som er forløbet, ville gøre bevistførelsen vanskelig, bl. a. fordi flere af de implicerede er døde. Vi finder heller ikke, at det ville være rimeligt alene at rejse rigsretsanklage mod det ærede medlem hr. Alsing Andersen, hvis undladelser ikke vil kunne bedømmes uden samtidig at bedømme statsminister Staunings, udenrigsminister Munchs og viceadmiral Rechnitzers forhold. Vor indstilling til det høje folketing er derfor, at der ifølge det, jeg her har fremsat, ikke rejses rigsretsanklage mod nogen for nogen del af besættelsestiden. Historien må så dømme om dette tidsrums politik og om de politiske handlinger i denne tid. Jeg tror i hvert fald, at historien ganske sikkert vil sige, at Danmark var fantastisk heldig, når man ser hen til den ringe indsats, vi havde præsteret for at yde vor del af et forsvar. Jeg tror også, at historien vil konstatere, at der måske ud af denne fornemmelse af held og fornemmelsen af, at heldet næppe gentager sig, groede den realitet ud af hele perioden og dens begivenheder, at vort land ændrede sin udenrigs- og forsvarspolitik i en forhåbentlig varig positiv retning.

Skytte: Det kan altid diskuteres, hvorvidt parlamentariske kommissioner har været rette forum til undersøgelse af de begiven-

heder, der gik forud for den 9. april 1940, og af tiden under besættelsen. Nu bagefter fastslår venstre og især de konservative, at det er uheldigt, at undersøgelsen er foretaget af parlamentariske kommissioner. Da den første kommission blev nedsat, var der enighed mellem alle partier om, at det var den rette måde at gøre det på. Som ordfører for forslagsstillerne, da den første parlamentariske kommission blev nedsat, udtalte det ærede medlem hr. Alsing Andersen — det findes i folketingstidende for den 15. juni 1945 sp. 436:

„Efter aftale mellem forslagsstillerne skal jeg anbefale det stillede forslag til beslutning til vedtagelse i det høje folketing. Der er indenfor de partier, som forslagsstillerne repræsenterer, fuldstændig enighed om, at der bør skabes klarhed om de forhold, som er omtalt i forslaget til beslutning, og at det bør ske på den i forslaget angivne måde.“

Der var altså helt enighed, og efter oktobervalget 1945, da kommissionen blev foreslået nedsat påny, talte kun det ærede medlem hr. Aksel Larsen om det ønskelige i en ændring af kommissionens sammensætning. Nu sagde det ærede medlem hr. Tesdorp før, at derfor kunne det godt være forkert. Det er muligt, men det er da i hvert fald lidt sent, de to partier kommer med disse tanker.

Det er et åbent spørgsmål, hvorvidt en kommission af en anden sammensætning ville have kunnet undersøge begivenhederne bedre end de parlamentariske. I hvert fald — og det vil jeg gerne understrege — hvad angår begivenhederne forud for besættelsen den 9. april, må jeg gå ud fra, at parlamentarikerne har foretaget en kritisk undersøgelse. I kommissionerne har der hele tiden været repræsentanter, der har set det som en særlig opgave i handlingerne før den 9. april at finde angrebepunkter mod den daværende regering og dens ledende mænd. Når det ikke er lykkedes, som man måske havde ventet, behøver det ikke at være kommissionernes skyld, det behøver heller ikke at være, fordi de, der har repræsenteret det konservative folkeparti i kommissionerne, ikke har været deres opgave voksen; det kan simpelthen skyldes, at der i hele den daværende regerings handlinger ikke var det grundlag for angreb, man havde